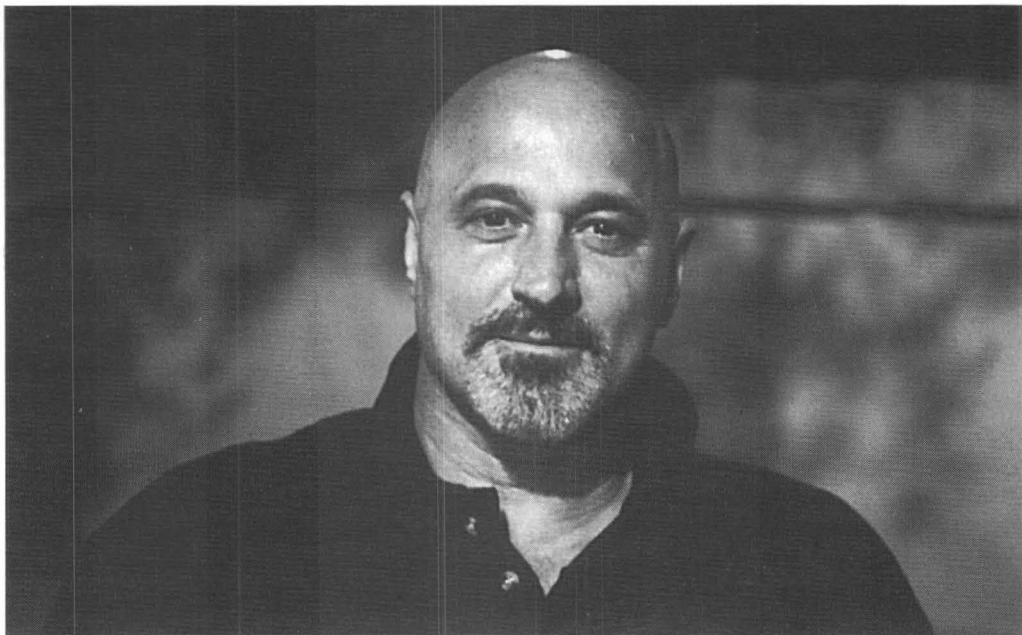

Richard MARTIN

„«Aventura» românească este, pentru mine, una excepțională!”

MATEI VIȘNIEC: *Richard Martin, vom vorbi despre un teatru care este ca nici un altul, Teatrul Toursky din Marsilia, care are, de câțiva ani buni, o vocație internațională. De unde vine ea?*

RICHARD MARTIN: Mi-am dat seama, la malul Mediteranei, în acest oraș atât de special, Marsilia, care este mai mult un ținut, o țară, decât un oraș propriu-zis, de această întâlnire dintre culturi, de încrucișările spirituale multiple, care mi se păreau o bogăție neexploată. Și m-am gândit că nu vom putea face nimic în secolele care vin fără ca proiectele noastre să fie țesute într-o dimensiune internațională. Și încet-încet, chiar natura mea de mediteranean, ușor sălbatică, mă conducea spre întâlnire. Lucrurile au evoluat apoi, cu o organizație, pe care am numit-o Institutul Internațional de Teatru Mediteranean, care s-a născut din dorința de a uni, într-un mod informal, saltimbancii mediteraneeni, iar această intenție corespundea cu ceea ce vroiam eu. Așa am navigat în căutarea tuturor acestor artiști care, ca și noi, câteodată se cred singuri în colțul lor, dar care, de fapt, constituie o superbă familie. Acum aniversăm deja zece ani de la acest prim pas, zece ani și mai bine de 20 de țări implicate în rețeaua noastră construită pe simpla fraternitate. Nici nu-mi mai pot imagina o acțiune oarecare, de creație, fără să-i asociez culturi diverse.

M.V: *De unde a pornit ideea festivalului „Mai-diterranée“?*

R.M.: Festivalul a apărut ca un efect al întâlnirilor noastre internaționale, pe care le-am inițiat tot în urmă cu zece ani. Treptat, lucrurile au căpătat amploare, pentru că întâlnirile cu artiștii din bazinul mediteranean îmi spuneau că munca lor artistică trebuia prezentată, iar aceste întâlniri nu mai erau suficiente. Așa a venit acest festival, în mod natural, în luna mai, când atâtea lucruri minunate se întâmplă, iar pentru mine, la un moment dat, luna mai a fost o lună determinantă, pentru că în luna mai mi-am luat valiza și am decis să pornesc în această aventură. „Mai-diterranée“ a devenit festival în urmă cu 5–6 ani, a început să crească în mod firesc, iar acum s-a impus ca o manifestare importantă în regiunea Marsilia. Pentru că aici există, în acest colț de lume care este o poartă deschisă spre Mediterana și spre întreaga planetă. Asta m-a și interesat.

M.V: *Cum a început „aventura“ românească?*

R.M.: Aventura românească este, pentru mine, una într-adevăr excepțională. Una care m-a bulversat, fiindcă am descoperit această țară, evident, după căderea dictaturii, și pentru că nu-mi închipuiam în nici un fel că între noi și voi poate exista o asemenea înrudire strânsă. Am ajuns în România pentru a juca acolo comedie și am profitat de ocazie pentru a întâlni artiști, autorități din domeniul culturii. L-am cunoscut pe Virgil Ogășanu, care a devenit un amic excepțional, alături de care am pus la punct primele întâlniri cu teatrul românesc la Marsilia. Teatrul „L.S. Bulandra“ s-a asociat Teatrului Toursky pentru a prezenta, vreme de o lună, munca prietenilor români. Aceasta a fost o ocazie minunată pentru publicul marsiliez de a descoperi uimitorul teatru românesc. Se întâmplă uneori ca între artiști să se stabilească niște legături foarte intense. Noi am fost atunci pe aceeași lungime de undă cu artiștii români în dorința de a lucra împreună, iar românii au fost companioni deosebiți în această călătorie artistică. Acela nu a fost decât începutul, pentru că, prin proiectul „Odyssée 2001“, Cătălina Buzoianu, actori din București și din alte orașe se asociază ideii noastre cu vaporul. Cred chiar că unul dintre vapoare va fi românesc. Cătălina Buzoianu montează un spectacol *Ulise*, va apela la diverse texte, prezentând un *Ulise* plural și propunând un mozaic vizual al teatrului contemporan.

M.V: *Ce alte surprize mai conține acest proiect un pic nebunesc, dar perfect realizabil?*

R.M.: De-a lungul anilor, Teatrul Toursky nu a vrut să se adreseze publicului clasic, fiind catalogat adesea ca un teatru puțin nebun, neobișnuit, în orice caz. Iar acum avem cel mai mare număr de spectatori. Asta vrem să facem și cu „Odyssée 2001“, un proiect federator, care, vreme de câteva luni, să adune cetățenii mediteraneeni interesați într-o adevărată aventură umană. Întâlnirea aceasta este o ocazie extraordinară pentru toi artiștii dornici să-și confrunte ideile, punând accentul pe tot felul de corespondențe pe care le pot stabili cultural. Ideea este de a intra în noul mileniu cu o cu totul aparte considerație față de ceilalți. În afară de spectacolul Cătălinei Buzoianu, va fi poezie, muzică, o nouă ediție a Întâlnirilor I.I.T.M., popasuri și acțiuni artistice în porturile unde vaporul va ancora, cinema, acces la un centru de documentare cu baze de date legate de Mediterana etc. În împlinirea acestui proiect un rol important îl are Rețeaua de Teatru Mediteranean, la care, din țara dumneavoastră, au aderat, ca persoane, Constantin Chiriac și Ștefan Iordănescu.

Matei VIȘNIEC